Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-1033
(mr. J. Wortel, voorzitter, prof. dr. A. Buijs, mr. M.E.J. Bracco Gartner, leden en mr. D.M.A. Gerdes, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 4 maart 2018
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Lynx B.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen Lynx
Datum uitspraak	: 11 december 2019
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

Shortposities. Onderpand. Bevoorschotting. Naar het oordeel van de Commissie is de belegger ontoereikend geïnformeerd.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- het klachtformulier met bijlagen,
- de brief van Lynx van 2 juli 2018,
- de reactie van Consument van 27 juli 2018,
- de brief van Lynx, ontvangen op 4 september 2018,
- de reactie van Consument van 10 januari 2019,
- de brief van Lynx van 29 januari 2019,
- de reactie van Consument van 31 januari 2019,
- de brief van Lynx van 8 februari 2019,
- de reactie van Consument van 18 februari 2019,
- de e-mail van Lynx van 28 februari 2019,
- de e-mail van Lynx van 2 april 2019 en
- de e-mail van Consument van 15 april 2019.

De Commissie stelt vast dat partijen bindend advies aanvaarden.

Partijen zijn opgeroepen voor een bemiddelzitting op 20 december 2018. Deze bemiddelzitting heeft niet tot een schikking geleid; de procedure is daarom voortgezet. De Commissie heeft bij partijen aanvullende informatie opgevraagd en nadat deze was ingediend partijen gelegenheid geboden op de ingediende stukken te reageren. Vervolgens heeft Commissie geconstateerd dat de zaak aan de hand van de ingediende stukken kan worden beslist.

2. Feiten

2.1 Consument heeft op 6 juni 2010 een margin-rekening geopend bij Lynx waarop hij belegt op basis van execution only. Met een margin-rekening kan ook worden geleend op onderpand van aandelen en kan worden short gegaan in aandelen.

2.2 In de jaren 2013 tot en met 2015 had Consument een shortpositie in aandelen KBC en in 2017 en 2018 een shortpositie in aandelen Tesla.

2.3 Lynx hanteert als regel dat de cliënt in geval van een shortpositie onderpand ('collateral') moet aanhouden in de vorm van een tegoed gelijk aan 102% van de positiewaarde aan het eind van de voorgaande handelsdag. Dit tegoed dient te luiden in dezelfde valuta als de aandelen waarop de shortpositie betrekking heeft.

2.4 Overgelegd is de 'Basisovereenkomst' die Lynx met cliënten afsluit. Daarin staat:

'(…) Artikel 2: Clientkwalificatie
Cliënt wordt ingedeeld in de categorie van niet-professionele belegger. (…)
(…)
Artikel 8: Kosten en vergoedingen
LYNX zal slechts die kosten bij Cliënt in rekening brengen, die via het tarievenoverzicht (www.lynx.nl/tarieven) kenbaar zijn gemaakt (…)"

2.5 Overgelegd is de Interactive Brokers (UK) Limited Customer Agreement for Lynx B.V. Customers (hierna: de Customer Agreement). Daarin staat:

"(…) 22. Multi-Currency Function in IB UK Accounts:
A. Customers may (…) trade products denominated in different currencies using a base currency chosen by Customer. Upon purchase of a product denominated in a different currency from the base currency, a margin loan is created to fund the purchase, secured by the assets in Customer's accounts. If Customer maintains positions denominated in foreign currencies, IB UK and/or its Affiliates will calculate Margin Requirements by applying exchange rates specified by IB UK and/or its Affiliates. (…)
B. Customer agrees that IB UK's obligations to Customer shall be denominated in: (i) the United States dollar; (ii) a currency in which funds were deposited by Customer or were converted at the request of Customer, to the extent of such deposits and conversions; or (iii) a currency in which funds have accrued to the customer as a result of trading conducted on a designated contract market or registered derivatives transaction execution facility, to the extent of such accruals. (…)"

3. Vordering, klacht en verweer

3.1 Consument vordert dat Lynx wordt veroordeeld tot schadevergoeding. In het klacht-formulier heeft hij een schadebedrag van € 10.000,- vermeld. Aan zijn vordering legt hij ten grondslag dat Lynx, zonder hem toereikend te informeren, debetrente in rekening heeft gebracht in verband met shortposities.

3.2 Lynx heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Beoordeling van de informatieverstrekking

4.1 Kern van de klacht is dat Consument ontoereikend is geïnformeerd over het feit dat debetrente verschuldigd kon worden als gevolg van het innemen van shortposities.

4.2 Lynx voert aan dat de cliënt, bij het innemen van een shortpositie genoteerd in dollar, onderpand ('collateral') moet aanhouden gelijk aan 102% van de waarde van de shortpositie aan het eind van de vorige handelsdag. Als de cliënt onvoldoende dollartegoed heeft, wordt het benodigde bedrag van Lynx geleend en wordt over het geleende bedrag debetrente gerekend. Lynx verwijst naar de contracten en de rapportages aan Consument, waaruit dit zou moeten blijken.

4.3 De Commissie constateert dat, ten aanzien van de informatie waarmee Consument bij het doorgeven van zijn beleggingsorders bekend kon zijn, geen stukken zijn overgelegd waarin inzichtelijk wordt beschreven dat en in welke omvang onderpand moet worden aangehouden na het innemen van een shortpositie. Artikel 22 van de Customer Agreement bepaalt alleen in algemene zin, zonder specifiek in te gaan op shortposities, dat aankopen in andere valuta worden gefinancierd door middel van bevoorschotting ('margin loan'). In het scherm van het 'handelsplatform', waarnaar wordt verwezen in het verweerschrift, wordt alle verschuldigde rente vermeld als 'MTD Interest', zonder enige verwijzing naar het onderpand voor de shortposities. Ook de rekeningoverzichten ('activity statements') maken niet inzichtelijk dat onderpand wordt aangehouden. In de rekeningoverzichten over 2017 en 2018 wordt de betaalde USD-debetrente getoond (onder het kopje 'Interest'), maar wordt niet expliciet vermeld dat in verband met een shortpositie onderpand is aangehouden en ook niet dat de vervolgaankopen van in dollar genoteerde effecten zijn verricht met een lening (bevoorschotting) van Lynx.

De rekeningoverzichten van 10 en 11 januari 2018 – die volgens Lynx de berekening van het onderpand weergeven – vermelden inderdaad een bedrag in verband met de shortpositie in aandelen Tesla – USD 86.000 resp. USD 86.250 – maar dit bedrag wordt aangeduid als 'Value' onder het kopje 'Non Direct Hard to Borrow Details' en dus niet expliciet als onderpand. Het voorgaande wordt niet anders door het feit dat de tarievenpagina op de website van Lynx vermeldt dat de cliënt debetrente verschuldigd is over het 'gecorrigeerde cashsaldo' en dat dit saldo wordt berekend met de formule 'gecorrigeerd cashsaldo = eindsaldo settled cash – onderpand van shortposities – commodity risk margin'. Uit de formule blijkt weliswaar dat bij een shortpositie onderpand vereist is, maar daarmee is de cliënt nog niet toereikend geïnformeerd. De formule maakt immers niet duidelijk hoe het onderpand wordt berekend en bovendien had Lynx niet alleen in een formule op de tarievenpagina, maar ook elders in de relevante stukken inzichtelijk behoren te maken dat de cliënt in geval van een shortpositie onderpand moet aanhouden en hoe het onderpand wordt berekend. De conclusie is dat Lynx niet heeft voldaan aan haar verplichting Consument te voorzien van de informatie waaruit hij voorafgaand aan het opgeven van effectenorders redelijkerwijs had kunnen afleiden dat hij bij het innemen van shortposities onderpand moet aanhouden en dat uit deze eis van onderpand ook voortvloeit dat hij, wegens de bevoorschotting door Lynx, debetrente verschuldigd wordt indien zijn dollartegoed niet toereikend is voor vervolgaankopen.

Omvang van de schade

4.4 Beoordeeld moet worden of en in welke omvang Consument schade heeft geleden als gevolg van deze ontoereikende informatieverstrekking.

4.5 In zijn e-mail van 15 april 2019 heeft Consument geschreven dat hij het eens is met de door Lynx vermelde bedragen van de debetrente (€ 4.869,- ten aanzien van de shortpositie in aandelen KBC en USD 2.016 ten aanzien van de shortpositie in aandelen Tesla, beide bedragen afgerond). Daarmee is komen vast te staan dat de debetrente in de periode van de shortpositie in aandelen KBC gelijk is aan € 4.869,- en de debetrente in de periode van de shortpositie in aandelen Tesla gelijk aan USD 2.016.

4.6 Lynx voert aan dat de schade in verband met de KBC-shortpositie te laat – want pas in de reactie van 10 januari 2019 – bij deze procedure is betrokken. Dit verweer wordt verworpen omdat de KBC-shortpositie ook al is genoemd in de brief van 23 februari 2018 (bijlage bij het klachtformulier) waarmee Consument zijn klacht over (de afwikkeling van) shortposities aan Lynx heeft kenbaar gemaakt.

Ook kan Lynx niet worden gevolgd in haar stelling dat Consument, omdat hij op verschillende manieren is geïnformeerd over de te betalen debetrente, eerder aan de bel had moeten trekken. Zoals hiervoor overwogen is niet gebleken dat Consument stukken van Lynx heeft ontvangen waaruit hij redelijkerwijs had behoren af te leiden dat de betaalde debetrente verband hield met zijn shortposities.

Slotsom

4.7 Gezien het voorgaande zal de Commissie een schadevergoeding bestaande uit twee posten toewijzen: een bedrag van € 4.869,- wegens debetrente in verband met de shortpositie in aandelen KBC en een bedrag van USD 2.016 wegens debetrente in verband met de shortpositie in aandelen Tesla. Het meer of anders gevorderde zal worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie beslist dat Lynx binnen vier weken na de dag waarop deze beslissing aan partijen is verzonden aan Consument betaalt:

(a) een bedrag van € 4.869,-; en
(b) een bedrag van USD 2.016.

Het meer of anders gevorderde wordt afgewezen.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt binnen twee weken na verzending van deze uitspraak bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het reglement.